Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Homiliarium Pauli Diaconi - Cod. Aug. perg. 19

Paulus <Diaconus>

[S.l.], [9. Jh.]

Beda: Sermo zu der Evangelienlesung

urn:nbn:de:bsz:31-6704

Visual Library

intempore uisitationis ·
humiliemur cum iohanne ·
ieiunemus & obsecrationes
faciamus assiduas · exultemus
minus coram hominibus ·
Exerceamur & deficiat paulisper
sps noster · noster utique idest
carnalis & superbus qui solebat
inflari · ut bone actionis pro
fectibus ante illum crescere ·
& cum illo exaltari ualeamus ·
qui de caelo ad terras uenire
dignatus est · ut nos qui de terra
sumus · subleuar& ad caelos ·
Ihs xps dns noster · qui uiuit
& regnat cum patre in unita
te sps sci ds · per omnia saecula
saeculorum · amen ·

DOM II POST SCI LAU
RENTII ·

LEC SCI EUA SEC LUCAM ·

In illo tempore · Et factum
est dum ir& ihs in hierusalem ·
transiebat per mediam sama
riam & galileam · Et cum in
grederetur quoddam castel
lum · occurrerunt ei decem
uiri leprosi · & cetera ·

LXXIIII SERMO BED DE EAD LECT ·

Leprosi non absurde intellegi
possunt · qui scientiam uerae
fidei non habentes · uarias doc
trinas profitentur
erroris · Non enim
uel abscondunt inperitiam
suam · sed pro summa peritia pro
ferunt in lucem · & iactantiam
sermonis ostentant · Nulla
porro falsa doctrina est · quae
non aliqua uera intermisceat ·
Vera ergo falsis inordinate per
mixta · in una disputatione uel
narratione hominis · tamquā
in unius corporis colore appa
rentia · significant lepram
tamquam ueris falsisque
colorum fucis · humana corpo
ra uariantem atque maculan
tem · Hi autem tam uitandi
sunt ecclesiae · ut si fieri potest
longius remoti · magno clamo
re xpm interpellent ·
Unde & apte subiungitur ·
Qui steterunt alonge · & leua
uerunt uocem dicentes · Ihu
praeceptor · miserere nostri ·
Et bene ut saluentur · ihm prae
ceptorem nominant · Quia
enim in eius uerbis se errasse
significant · hunc saluandi
humiliter praeceptorem uo
cant · Cumque ad cogniti
onem praeceptoris redeunt ·
mox ad formam salutis recur
runt · Nam sequitur
Quos ut uidit dixit · Ite osten
dite uos sacerdotibus · Et fac
tum est dum irent mundati sunt ·

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

Nullum dnſ eorum quibuſ haec
corporalia beneficia praeſtitit
inuenitur miſiſſe ad ſacerdoteſ.
niſi leproſoſ. quia uidelic&
ſacerdotium iudeorum. figura
erat futuri ſacerdotii regaliſ.
quod eſt in eccleſia: quo conſe
crantur omneſ pertinenteſ ad
corpuſ xpi. ſummi & ueri prin
cipiſ ſacerdotum. Et quiſ
quiſ ab heretica prauitate. uel
ſuper ſtitione gentili: uel iu
daica perfidia. uel etiam ſciſ
mate fraterno. quaſi uario
colore per xpi gratiam carue
rit: neceſſe eſt ad eccleſiam
ueniat. coloremque fidei uerum
quem acceperit oſtendat.
Ceteraeuero uicia tamquam
ualitudineſ & quaſi membro
rum animae atque ſenſuum.
per ſeipſum interiuſ in conſci
entia & intellectu dnſ ſanat &
corrigit. Denique & pauluſ
uoce dni audita quid me perſe
queriſ. ego ſum ihſ quem tu per
ſequeriſ. ad ananiam tamen
miſſuſ eſt. ut illo ſacerdotio
quod in eccleſia conſtitutum eſt.
ſacramentum doctrinae fideiq;
perciper&: & ueruſ eiuſ adpro
baretur color. Non quia
non poteſt per ſeipſum dnſ
omnia facere. nam quiſ aliuſ
haec facit etiam in eccleſia.
Sed ut ipſa ſocietaſ congregato
rum fidelium. adprobando in
uicem atque communicando
uerae fidei doctrinam in omni
buſ quae dicuntur uerbiſ. uel
ſignantur ſacramentiſ. tamquã
unam ſpeciem uericoloriſ
obducat. Corneliuſ etiam
cum elemoſinę eiuſ acceptae.
& preceſ eiuſ auditae illi ab ange
lo nuntientur: propter doctri
nę tamen ſacramentorum que
unitatem. ad petrum iubetur
mittere. tamquã illi & ſuiſ di
ceretur. Ite oſtendite uoſ
ſacerdotibuſ. Nam & cum
irent. mundati ſunt. Iam
enim ad eoſ uenerat petruſ.
ſed tamen ipſi nondum accepto
baptiſmatiſ ſacramento. non
dum ſpiritaliter ad ſacerdoteſ
peruenerant. Et tamen in
fuſione ſpſ ſci. & ammiratione
linguarum. eorum mundatio
declarata eſt. Vnuſ autem
ex illiſ ut uidit quia mundatuſ
eſt. regreſſuſ eſt cum magna
uoce magnificanſ dm. Et
cecidit in faciem ante pedeſ
eiuſ. gratiaſ agenſ. Vnuſ
iſte qui magnificanſ dm regreſ
ſuſ eſt. uniuſ eccleſię deuotã
xpo humilitatem ſignificat.

Qui bene cadenſ ante pedeſ dn̄i·
gratiaſ egit· Ille enim uere dō
gratiaſ agit· qui repreſſiſ prae
ſumptioniſ ſuae cogitationibuſ·
quam in ſemetipſo infirmuſ ſit
humiliter uid&· Qui nihil
ſibi uirtutiſ tribuit· qui bona
quę agit· eſſe de miſericordia
conditoriſ cognoſcit· Vnde &
recte ſubiungitur· Et hic erat
ſamaritanuſ· Samaritanuſ
quippe· interpraetatur cuſtoſ·
quo nomine ille populuſ aptiſ
ſime ſignificatur· qui gratiaſ
agendo ei a quo accepit· tribuit
omne quod accepit· Quodam
modo cantanſ illud de pſalmo·
Fortitudinem meam ad te cuſ
todiam· quia tu dſ̄ ſuſceptor
meuſ eſ· dſ̄ meuſ· miſericordia
eiuſ praeueni& me· Cadit
autem in faciem· quia ex maliſ
quae ſe perpetraſſe meminit·
erubeſcit· Ibi enim cadit
homo· ubi confunditur·
Vnde & pauluſ quaſi quibuſdam
in facie iacentibuſ dicebat·
Quem ergo fructum habuiſtiſ
tunc in illiſ· in quibuſ nunc eru
beſcitiſ· At contra de aſcen
ſore equi· id eſt de eo qui huiuſ
mundi gloria electuſ eſt
dicitur· Vt cadat aſcenſor
eiuſ retro· Ruſumque

de perſecutoribuſ dn̄i ſcriptum eſt·
Abierunt retrorſum· & ceciderunt
in terram· Quid eſt hoc quod
electi in faciem· & reprobi retror
ſum cadunt· niſi quod omniſ qui
poſt ſe cadit· ibi procul dubio
cadit· ubi non uid&· Qui uero
ante ſe ceciderit· ibi cecidit ubi
uid&· Iniqui ergo quia in inuiſi
bilibuſ cadunt· poſt ſe cadere
dicuntur· quia ibi corruunt·
ubi quid eoſ tunc ſequatur· modo
uidere non poſſunt· Iuſti uero
quia iſtiſ uiſibilibuſ ſemetipſoſ
ſponte deiciunt· ut inuiſibilibuſ
erigantur· quaſi in faciem
cadunt· quia timore conpunc
ti· uidenteſ humiliantur·
Reſpondenſ autem ihſ̄ dixit·
Nonne decem mundati ſunt· &
nouem ubi ſunt· Vnum ſi ad
datur ad nouem· quaedam
effigieſ unitatiſ impletur·
Quo fit tanta conplexio· ut ultra
non prodiatur numeruſ· niſi
ruſuſ ad unum redeatur· & haec
per infinitatem numeri regula
cuſtodiatur· Nouem itaque
indigent uno· ut quadam uni
tatiſ forma coagulentur &
decem ſint· Vnum autem
non eiſ indig&· ut cuſtodiat
unitatem· Quamobrem
ut unuſ ille qui gratiaſ egit

unicę eccleſiae ſignificatione
approbatur atque laudatuſ eſt·
ita illi nouem qui gratiaſ non
egerunt · reprobi effecti · a con
ſortio unitatiſ excluſi ſunt ·
Ideoque taleſ in nouenario
numero · tamquam imperfecti
remanebunt · Et merito
eoſ ſaluator quaſi ignotoſ · ubi
ſint inquirit · Scire enim dī
eligere neſcire reprobare eſt ·
Non eſt inuentuſ qui rediret &
daret gloriam dō · niſi hic alieni
gena · Secundum corpuſ quidem
facile eſt uidere poſſe hominem
non habere lepram · & tamen
animi eſſe non boni · Secundum
ſignificationem autem huiuſ mi
raculi · conturbat conſiderantem
quomodo munduſ dici poſſit in
gratuſ · Sed iam facile eſt
& iam illud uideri fieri poſſe ·
ut quiſquiſ in eccleſiae ſocieta
te · doctrinam integram ue
ramque aſſequatur · & omnia
ſecundum catholicae regulam
diſſerat · diſtinguat a creatore
creaturam · Eoque mani
feſtetur · uarietate mendacio
rum tamquam lepra caruiſſe ·
& tamen ingratuſ ſit dō & dn̄o
mundatori ſuo · quia elatuſ
ſuperbia · gratiarum agenda
rum pia humilitate non ſter
nitur · Similiſq; efficitur eiſ
de quibuſ dicit apoſtoluſ · Qui cum
cognouiſſent dm̄ · non ut dm̄ magni
ficauerunt · aut gratiaſ egerunt ·
Quod enim dicit eoſ dm̄ cognouiſſe ·
oſtendit quidem a lepra fuiſſe mun
datoſ · ſed tamen ſtatim accuſat
ingratoſ · Et ait illi · Surge
uade · quia fideſ tua te ſaluum
fecit · Qui deuotuſ ante dn̄m
cecidit · ſurgere & ire praecipi
tur · Quia qui infirmitatem
ſuam ſubtiliter cognoſcenſ
humiliter iacet · per diuini uerbi
conſolationem · ſurgere ad for
tia opera · & creſcentibuſ coti
die meritiſ · ad perfectiora
paſſim proficere iubetur ·
Si autem fideſ ſaluum fecit eum ·
quem ad agendaſ ſaluatori &
emundatori ſuo gratiaſ inclina
uit · ergo perfidia perdidit eoſ ·
qui de acceptiſ beneficiiſ dō glo
riam dare neglexerunt ·
Quapropter haec lectio ſuperi
ori ea ratione coniungitur ·
quod ibi fidem per humilitatem
augeri debere parabola data
decernitur · hic autem manifeſ
tiuſ ipſiſ rebuſ oſtenditur non
fidei tantum agnitam rationem ·
ſed exſecutam fidei operationem
eſſe · quae ſaluum faciat creden
tem · det que gloriam patri qui eſt
in caeliſ ·

DOM III POST SCI LAURENTII.

LEC SCI EUA SEC MATHEU.

IN illo temp. Dixit ihs discipu
liſ ſuiſ. Nemo poteſt duobuſ do
miniſ ſeruire. Aut enim unum
odiet & alterum diliget. Aut uni
adherebit & alterum contemnet.
Non poteſtiſ dō ſeruire & mammone. Et reliq.

Lxxv SERMO UENERABILIS BEDAE PRBI DE IAD LECTION SCDM LUCAM.

NEMO POTEST DUO
buſ dominiſ ſeruire.
quia non ualet ſimul
tranſitoria & aeterna
diligere. Si enim aeternitatem
diligimuſ. cuncta temporalia in
uſu non in affectu poſſidemuſ.
Aut enim unum odiet & alterum di
liget. Aut uni adhaerebit & alte
rum contemnet.
Haec uerba diligenter conſide
randa ſunt. Nam qui ſint duo
domini. conſequenter exponit
dicenſ. Non poteſtiſ dō ſerui
re & mammonae. Audiat
hoc auaruſ. audiat qui cenſe
tur uocabulo chriſtiano. non
poſſe ſimul mammonae. hoc
eſt diuitiiſ. xpo que ſeruire.
Et tamen non dixit. qui hab&
diuitiaſ. ſed qui ſeruit diuitiiſ.
Qui enim diuitiarum ſeruuſ eſt
diuitiaſ cuſtodit ut ſeruuſ.
Qui autem ſeruitutiſ excuſſit
iugum. diſtribuit eaſ ut dominuſ.
Sed qui ſeruit mammonae. illi
utique ſeruit. qui rebuſ iſtiſ ter
reniſ merito ſuae peruerſitatiſ
praepoſituſ. princepſ huiuſ ſaeculi
a dn̄o dicitur. Ergo aut unum
odi&. & alterum dilig&. ut fieri
deb&. Odi& ſcilic& diabolum.
dilig& dm̄. Aut uni adhaerebit.
& alterum contemn&. Adhere
bit ſcilic& diabolo. cum quaſi
eiuſ premia temporalia ſectatur.
Contempn& autem dm̄. non dixit
odi&. ſed ſicut ſolent minaſ eiuſ
poſt ponere cupiditatibuſ ſuiſ.
qui de bonitate eiuſ ad impunita
tem ſibi blandiuntur. Quibuſ
per ſeclomonem dicitur. fili ne adi
ciaſ peccatum ſuper peccatum.
& dicaſ. miſeratio dī magna eſt.
Ideo dico uobiſ. nolite ſolliciti eſſe
animae quid manducetiſ. neque
corpori quid ueſtiamini.
Ergo quod omnibuſ natura tribuit.
& iumentiſ ac beſtiiſ hominibuſ
quoque commune eſt. huiuſ cura
penituſ liberamur. Sed praeci
pitur nobiſ. ne ſolliciti ſimuſ quod
comedamuſ; & quia in ſudore uul
tuſ praeparamuſ nobiſ panem labor
exercenduſ eſt. ſollicitudo tollen
da. Anima pluſ eſt quam eſca.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg